

■ А.М. РУБАН, начальник державної лікарні ветеринарної медицини, Чернівці

ШКІРНІ ЗАХВОРЮВАННЯ У СОБАК

Шкіра – найбільший орган в організмі тварини. Вона не живе окремо від організму – усі негаразди собачого життя позначаються на стані шкіри наших пацієнтів.

Так, наприклад, маса шкіри новонародженого цуценяти становить 24 % від маси його тіла, а дорослого собаки – 12 %. Часто ми недооцінюємо роль цього органу й починаємо усвідомлювати його важливість лише тоді, коли стається значне руйнування шкіри, як це буває при великих опіках, що створює загрозу для життя внаслідок значної втрати рідини, порушень теплообміну тощо.

Шкіра – це потужний бар'єр, який не тільки не дає організму тварини висохнути, але й запобігає проникненню в нього різних хімічних речовин, мікроорганізмів та об'єктів рослинного світу, які можуть призвести до появи чужорідних антигенів, не передбачених генетичною програмою, а також перешкоджає несприятливому впливу ультрафіолетових променів. Шкіра дозволяє організму пристосовуватися до коливань зовнішніх температур майже в 100 °С. Саме в цьому органі найбільше нервових закінчень, які дають інформацію про довкілля. До того ж шкіра тварини являє собою резервуар електrolітів, води, вітамінів, жиру, вуглеводів, білків і інших речовин, а вітамін D вона виробляє під дією сонячного проміння.

Шкіра найбільше серед інших органів зазнає несприятливого впливу зовнішніх факторів. Не дивно, що ерозивні й виразкові ураження у практиці нашої лікарні становлять 32 % від усіх патологій цього органу. Постановка правильного діагнозу в деяких випадках досить ускладнена, насамперед через подібність клінічних проявів цих уражень. Як кажуть студенти, «все червоне і все свербить».

Збір анамнезу життя й хвороби, а також просте фізикальне обстеження тварини хоча й залишаються необхідним і важливим моментом діагностики, однак у багатьох випадках їх недостатньо. Тому на допомогу приходить такий високоінформативний метод, як гістологічне дослідження біопрепарату шкіри. Застосування цього методу дозволяє істотно розширити уявлення про спектр патологічних станів, які проявляються ерозіями та виразками шкіри, значною мірою переглянути підходи до діагностики й лікування деяких подібних станів, розробити діагностичний алгоритм, за допомогою якого можна домогтися найкращих результатів у лікуванні.

Однією з найбільш поширених хвороб шкіри в собак, особливо в літній період, є блошиний алергічний дерматит. Паразитовання бліх на тілі – найчастіша причина шкірних захворювань. Ми мали можливість переконатися у справедливості цього твердження також щодо ерозивних уражень шкіри. Незалежно від скаргу, з якими господарі приводять тварин у нашу лі-

карню, у теплу пору року бліх виявляють не менш ніж у половині наших пацієнтів. 92 % бліх, які рееструють у собак, належать до виду *Ctenocephalides felis felis*. Більш рідкісними мешканцями собачої шерсті є блохи *Ctenocephalides canus* (мешкають на собаках), *Echidnophaga gallinacea* (кури), *Spilopsyllus cuniculi* (кролі), *Pulex irritans* (людина), *Archaeopsylla erinacei* (їжаки). На сьогодні налічується до 2000 видів і підвидів цих комах. Більшість із них мешкає на всіх ділянках тіла собаки. Разом з тим *E. gallinacea* паразитує майже виключно на морді, а *S. cuniculi* – на вушних раковинах і навколо них. Живлячись кров'ю тварини, блоха виділяє в дерму слину, яка перешкоджає зсіданню крові. Ця слина містить не менше 15 різних речовин, які можуть виявляти подразнюючу й алергенну дію.

Як відомо, до 80 % усіх алергічних дерматитів у собак пов'язані з блохами. Клінічні прояви залежать як від кількості паразитуючих бліх, так і від наявності або відсутності в тварини гіперчутливості до блошиної слини. Шкіра не схильної до алергії собаки може взагалі не реагувати на блошині укуси, проте це не означає, що на них не реагує організм. 72 жіночі особини бліх за день разом «випивають» 1 мл крові, при цьо-

му в собак, особливо дрібних порід, може розвинутися хронічна постгеморагічна анемія.

Алергічні реакції на блошину слину можуть мати перебіг у формі гіперчутливості негайного або уповільненого типу. Як правило, переважають реакції уповільненого типу, які мають хронічний перебіг, а зовні виявляються алопецією, гіперпигментацією, а також у вигляді сверблячих фіброзних вузлів з переважним розташуванням на спині, в попереково-крижовій ділянці, на каудо-медіальній поверхні стегон і животі. Такого роду зміни практично не зустрічаються на вушних раковинах, морді та стопах. Серед шкірних виразок, пов'язаних з блохами, такі реакції в нашій практиці становлять близько 2/3 всіх випадків.

Особливу увагу ми приділяли гострим виразкам, що мають перебіг за типом гіперчутливості негайного типу й виявляються зовні еритемою з покритими кірочками папулами (картина ерозивного дерматиту). Вік собак з таким дерматитом – зазвичай 2–6 років, причому в жодному випадку серед них не було цуценят у віці до півроку. Простежується досить чітка сезонність виразки, пік якої припадає на літо й осінь, що, на наш погляд, пов'язано з оптимальною (25 °C) для розвитку бліх температурою навколишнього середовища і вологістю 75 %.

Діагностика хвороби ґрунтується на виявленні на тілі собаки бліх або їхніх фекалій.

Лікування блошиного алергічного дерматиту досить складне й не завжди успішне. Позбутися бліх у собаки – завдання складне, а позбутися гіперчутливості до антигенів блошиної слини практично неможливо.

Боротися з блохами в собак слід регулярно. Крім того, всупереч поширеним уявленням і рекламним запевненням, жоден з існуючих протиблошиних препаратів не забезпечує 100 % знищення чи відлякування бліх.

Протиблошині нашийники бувають кількох типів – інсектицидні, репелентні (відлякують бліх), ультразвукові, які руйнують відкладені блохами яйця. Ефективність лікування такими нашийниками низька.

Протиблошині шампуні мають інсектицидний ефект, однак він зникає після ополіскування собаки в кінці миття.

Певний ефект дають протиблошині присипки, які, однак, малоефективні для собак із густою шерстю, у короткошерстих собак і на ділянках з частковою або повною алопецією.

Вважається, що значного ефекту можна досягти за рахунок речовин, які потрапляють в організм блохи з кров'ю собаки. Такі препарати являють собою або фосфорорганічні сполуки, або речовини, які регулюють ріст комах й випускаються у вигляді таблеток або аерозолів, однак вони поки що не знайшли широкого застосування. Необхідно також ретельно прибирати квартиру за допомогою пилососа й особливо салон автомобіля (якщо собаку в ньому перевозять). Таку роботу бажано проводити за допомогою спеціальних засобів, що вимагає зусиль і витрат, але при цьому не гарантує повного здоров'я тварини, оскільки можливість контакту собак у дворі залишається. ☹

ПрАТ "Реагент"

- це вітчизняні ветеринарні препарати на основі:

Гентаміцину

Енрофлоксацину

Тилозину

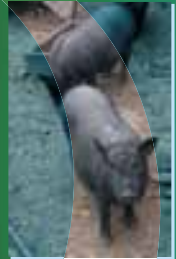
Левамізолу

Альбендазолу

Івермектину

Окситоцину

Вітамінів А, D₃, Е, F...

...а також понад 250 найменувань ветеринарних препаратів відомих виробників!

ПрАТ "Реагент"

- це набори хімреактивів для ветсанекспертизи продуктів харчування:

- молока та молочних продуктів;

- м'яса;

- продуктів рослинного походження;

- фарби для мікроскопії мазків;

- набір для визначення трихінельозу в м'ясі;

- фарба для клеймування м'яса.

49019, Дніпропетровськ,
вул. Ударників, 27
Тел./факс (056) 370-38-67
Тел. (056) 372-35-57
Ліцензія АВ 541557 від 21.10.2010

ПрАТ "Реагент"

- це європейська якість та українські ціни!

УВАГА!

РОЗПОЧАЛАСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ НА 2014 РІКІ